

L'oci, el turisme i la salut als municipis valencians

Sant Vicent del Raspeig
26/27 de maig de 2011

Comitè científic

Josep Lluís Barona Vilar (Universitat de València)
Josep Bernabeu-Mestre (Universitat d'Alacant)
Josep Xavier Esplugues Pellicer (Universitat d'Alacant)
María Eugenia Galiana Sánchez. (Universitat d'Alacant)
Ximo Guillem-Llobat (Universitat de València)
Mercedes Pascual Artiaga (Grup Balmis d'Investigació
en Salut Comunitària i Història de la Ciència. Universitat
d'Alacant)
Enrique Perdiguero Gil (Universitat Miguel Hernández)
Segundo Ríos Ruíz (Universitat d'Alacant)

Comitè d'organització local

Grup GADEA (Grup Alacant d'Estudis Avançats
d'Història de la Medicina i de la Salut), Universitats
d'Alacant i Miguel Hernández. (<http://gadea.umh.es/>)

PROGRAMA PROMETEO

Generalitat Valenciana
(referència: Prometeo/2009/122)

Secretaria científica:

Isabel Castelló Botía (isabel.castello@ua.es)
Josep Xavier Esplugues Pellicer (josep.esplugues@ua.es)
María Eugenia Galiana Sánchez (galiana@ua.es)
Mercedes Pascual Artiaga (mercedes.pascual@ua.es)
Eva Trescastro López (eva.trescastro@ua.es)

Secretaria administrativa:

María José Martín Romero (dsp@ua.es)
Jaime Martínez Agulló (dsp@ua.es)

**Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina
Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència**
Edifici de Ciències Socials
Universitat d'Alacant
Apartat de correus 99
03080 Alacant
Telèfon: 965903919 F

Informació:

Departament d'Infermeria Comunitària, Medicina Preventiva i Salut Pública i Història de la Ciència

Edifici de Ciències Socials
Universitat d'Alacant
Apartat de correus 99
03080 Alacant
Telèfon: 965903919
Correu electrònic: dsp@ua.es

Organitza:

Seminari d'Estudis sobre la Ciència
(Universitats d'Alacant, Jaume I, Miguel
Hernández i València)

Col·laboren:

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Vicerektorat d'Extensió Universitària
Vicerrectorado de Extensión Universitaria

Ayuntamiento
San Vicente del Raspeig

Concedit 1 crèdit de lliure elecció curricular
(Universitat d'Alacant)

Programa de les Trobades

Dijous 26 de maig (12:00-14:00)

Aula CS/S004 del edifici de Ciències Socials. Campus de la Universitat d'Alacant

SEMINARI-TALLER sobre “**Fonts i mètodes en la història de la quotidianitat: l’oci, el turisme i la salut**”.

Coordinació acadèmica: Seminari *Enrique Carrasco Cadenas* d'Història de l'Alimentació i la Nutrició (Grup Balmis d'Investigació en Salut Comunitària i Història de la Ciència de la Universitat d'Alacant).

Participa: Centre d'Estudis “SEQUET però SANET” de Sant Vicent del Raspeig

Dijous 26 de maig (16:00-19'30)

Centre Social de Sant Vicent del Raspeig (Carrer Cervantes, nº 10)

La costa valenciana com a estació hivernal. Medicina ambiental a les acaballes del segle XIX.

Josep Lluís Barona Vilari i Joan Micó Navarro (Universitat de València)

Nutrició i salut en els textos de gastronomia alacantina.

Josep Bernabeu-Mestre, Josep Xavier Esplugues i Pellicer, María Eugenia Galiana Sáncelh, Mercedes Pascual Artiaga i Eva Trescastro López (Universitat d'Alacant)

Bases ambientals per fomentar les iniciatives d'oci i turisme de muntanya al municipi d'Onil (Alacant).

Jorge Juan Vicedo, Segundo Ríos Ruíz, Vanessa Martínez-Francés i Gisela Díaz Espejo (Estació Biològica Torretes-Font Roja. I.U. de la Biodiversitat CIBIO Universitat d'Alacant)

La farmaciola femenina amagada a la jardineria popular dels pobles valencians.

Vanessa Martínez-Francés, Segundo Ríos Ruíz i Jorge Juan Vicedo (Estació Biològica Torretes-Font Roja. I.U. de la Biodiversitat CIBIO Universitat d'Alacant)

Dijous 26 de maig (20:00)

CONFERÈNCIA INAUGURAL

Arquitectura de la higiene, arquitectura del ocio: del hospital al balneario.

Andrés Martínez Medina (Universitat d'Alacant)

Divendres 27 de maig (9:00-11.00)

Centre Social de Sant Vicent del Raspeig (Carrer Cervantes, nº 10)

Els banys de mar i el primer turisme de litoral vist des de la perspectiva dels metges rurals.

Josep Maria Comelles Esteban, Laura Francès Sant Martí i Sílvia Alemany Nadal (Universitat Rovira i Virgili de Tarragona i Espai del Metge i de la Salut Rural de Sant Feliu de Guíxols. Museu d'Història Sant Feliu de Guíxols)

El balneari de Benimarfull (Vilavella) durant els segles XVIII i XIX a través de l'obra de Madoz complementat amb els tractats d'hidrologia mèdica de l'època.

Amparo Marco Torres (Universitat de València)

DE BALNEARI A HOTEL. El turisme gandià entre 1899 i 1959.

Jesús E. Alonso i López (Arxiu Històric de Gandia)

Divendres 27 de maig (11:30-14:00)

El drama de la fertilidad inerte.

Elia Gutiérrez Mozo (Universitat d'Alacant)

Mercats i escorxadors municipals: de símbol de la higiene d'aliments a espai d'oci.

Mireia Alonso-Monasterio i Ximo Guillem-Llobat (Universitat Politècnica de València i Universitat de València)

Los baños de mar i el turismo litoral desde la perspectiva urbanística: el paradigma de Benidorm.

José Luís Camarasa García (Ajuntament de Benidorm)

Els inicis del fenomen turístic a la Marina Alta: l'exemple del Parador d'Ifach.

Antoni Banyuls i Pérez (Universitat d'Alacant)

Divendres 27 de maig (16:00-19:30)

Centre Social de Sant Vicent del Raspeig (Carrer Cervantes, nº 10)

Sobre el ocio y el tiempo libre como construcción histórica.

Enrique Perdiguero-Gil (Universitat Miguel Hernández).

Cos, oci i salut al naturisme integral de la joventut obrera alcoiana (1900-1939).

Josep Maria Roselló i Castellà (Associació Catalana de Sociologia-IEC)

La divulgación de la higiene de la cultura física: la revista Higia (1935-1938).

Nuria Domenech Climent (Hospital Verge dels Liris –Alcoi-. Universitat d'Alacant)

Les malalties de Francesc de Borja.

Francesc Devesa i Jordà (Unitat de Digestiu –Servei de Medicina Interna- Hospital de Gandia)

La higiene del ocio: Inspecciones de los Farmacéuticos Titulares en salas de espectáculos de los municipios valencianos (1954).

Isabel Castelló Botía (Universitat d'Alacant).